

Edirnekari hakkında...

İlk kez Edirneli ustalar tarafından uygulandığı için bu adı alan Edirnekâri, mimari eserlerin iç dekorasyonunda kullanılmasının yanı sıra ahşap, mukavva ve deri eşyaların yüzeylerine de uygulanan bir süsleme sanatıdır.

15. yüzyılın ikinci yarısında Edirneli sanatkârların Türk- İslam sanatına kazandırdığı ve zamanla Osmanlı coğrafyasına yayılan Edirnekâri'nin yaklaşık altı yüzyıllık bir geçmişi bulunmaktadır.

Edirnekâri sanatında bezemeler ahşap işlerinde, oymalarla süslenmiş ve düz bırakılmış zeminlere uygulanır. Edirnekâri, oyma, kakma ve boya bezekli eserler olmak üzere üç gruba ayrılır.

Edirnekâri süslemede, stilize edilmiş hayvan figürleri ve çiçek desenleri ile Çin bulutu denilen motifler hâkimdir. Türk süsleme sanatında "şükûfe tarzı" olarak bilinen gül, karanfil, lale, sümbül, kasımpatı gibi çiçek motifleri Edirnekâri'de kullanılmıştır. Avrupa sanatının etkisiyle bu motiflere barok ve rokoko tarzı desenler de ilave edilmiştir. Motiflerde sıcak renkler kullanılmış, yer yer gölgelendirme ve tonlamalarla bu motiflere boyut kazandırılmıştır.

Ciltçilikte uygulanan Edirnekâri, kök boya ve altın varak ile nakışlandıktan sonra lake denilen cila ile tamamlanır. Kapı kanatları, tavanlar, çeyiz sandıkları, dolap kapakları, para kutuları, pencere kepenkleri, Kur'an-ı Kerim muhafazaları ve kitap ciltlerinde kullanımı yaygındır.

Edirnekâri, birkaç ustanın birlikte çalışması sonucu ortaya çıkarılan bir eser olduğundan sanatçının imzası bulunmamaktadır. İstanbul, Bursa ve Diyarbakır gibi Anadolu'nun pek çok ilinde uygulanan bu sanatın öne çıkan örnekleri Edirne Sarayı ve Topkapı Harem Dairesi süslemelerinde görülmektedir.

Bugünün değişen zevk ve ihtiyaçlarına göre kullanım alanı genişleyen Edirnekâri, günlük hayatta kullanılan komodin, dolap, yatak başı ve paravan gibi malzemesi ahşap olan birçok objede kendini göstermektedir.